

1849. Majus 10.
Csütörtökön.

8.

Majus 10. 1849.

BRASSÓI LAP.

Megjelenik e' lap minden héten kétszer: hétfőn és csütörtökön. Ára félévre helyben 2 fr. postán 2 fr. 30. kr; negyedévre helyben 1 fr. postán 1 fr. 15 kr. p. p. Előfizethetni Brassóban a' kiadónál; egyébütt minden postahivataltal.

Testvériség!

A' székelyek.

Nem mondon én: előre székelyek;
Előre mentek ugy is, hős fiuk;
Ottan kíván harczolni mindegyik,
Hol a' csata legrémesebben zúg.
Csak nem fajult el még a' székely vér!
Minden kis cseppje drágagyöngyöt ér.

Ugy mennek a' halál elébe ők
A' mint más ember menyegzőre mén;
Virágokat tüznek kalapjaik
Mellé, 's dalolnak a' harezmezején.
Csak nem fajult el még a' székely vér!
Minden kis cseppje drágagyöngyöt ér.

Ki merne nekik ellenállani?
Illy bátorságot szívében ki hord?
Mennek, repülnek, mint a' szél, 's üzik
Az ellenséget, mint a' szél a' port.
Csak nem fajult el még a' székely vér,
Minden kis cseppje drágagyöngyöt ér!

(Közlöny).

Petőfi Sándor.

Temessük el a' holtakat.

Ha végig tekintek bérczes hazánk ezer áldást hozó területén, ha visszaemlékezem a' mult évek békében, a' természet dús adományainak közepette leélt napjaira; és ha fontolni kezdem a' mult év octoberétől innen megért borzasztó eseményeket, miket testvérek testvéreik sőt jótévők ellen saját értelmi és lelki vezéreik által felbujtogatva elkö-

vettek, hogy vak, istentelen eszközül szolgáljanak egy a' zsarnokságát az atyai kormány és vallásos kétszinség palástja alatt gyakorlott, népgyilkoló háznak: feljajdul lelkem és setét felhők tornyusulnak az emberiségbe helyezett hitem egén.

Azonban, hála az igazság istenének a' háromszáz éves ebbéli nyomornak vége van; mert szülő oka gyökerestől, örök időkre, visszahozhatlanul eltávolított; a' hitszegést, öldöklést, ártatlan családok, sőt egy egész nemzet kiirtását, megengedő család, Magyarországból számkivettettet. Isten maga megsokallotta a' játékot, mit a' vallás- és morallal üztek, tanítván, hogy, ki császára ellen — ha törvények által biztosított, királyiesküvel szentesített jogai mellett is — felkél, még emberi bánásmódra sem tarthat jogot; hogy azt kiirtani szabad és kell.

De a' hazánkra annyi idők óta nehezedett nyomornak elhárítása mellett is, vannak és lehetnek a' nemzet jogai melletti harczának olly következései is, mellyek legközelebből emberi nemzetünk határozottságából származván inséget és nyomort hozhatnak számtalant. Tudjuk, hogy a' háborunak közönségesen éhség és ragályos betegségek szoktak siralmas következései lenni. Az éhséget isten után megkettőztetett szorgalmunk és a' bölcs kormányi rendeletek lelkiismeretes és pontos teljesítése valamennyire eltávolíthatja.

A' ragályos betegségeket, emberi nemünk e súlyos ostorát, veszélyességökből kivetkeztetni maga a' természet tanítja az embert. Eszünk a' betegségeket megelőzni, erejüket orvosi szerek által megtörni tanít.

A' háboru következtében ne talán kitörendő ragályos betegségeket illetőleg illy megelőző eszköz az elhullottak eltakarítása. Az emberiség érdekében, kedves hazánk szebb jövőjének e' részbeni biztosításaért is, hozzátok tisztelt lelkészek! intézem igénytelen szavaimat. Használjátok fel minden befolyástokat hatóságoknál, úgy, mint hiveiteknél és eszközöljétek, hogy a' határaitokon eddig talán el nem takarított holttestek eltemetessenek. A' kifejlődő ártalmas gőzölgés egész vidékeket képes rettenetes korházzá, sőt temetővé átváltoztatni. E' lap Erdővidékéröli t. levelezője már is emlité, mily undorító és légetrontó a' Rikán el nem takarított tetemek kigőzölgése. Intsétek tehát a' népet, hogy közös erővel tágos, mély gödröt ásva a' holttesteket oltatlan mésszszel fedve eltakarítsa, A' lakosság megtudván, hogy ezt saját érdeke is kívánja, vonakodni bizonyosan nem fog.

Brassó. maj. 8. Folyó hó 2-kán az evangelicusok piaczi templomában is ünnepelték Buda-Pest visszafoglalását, hol is a' holtvényei lelkész Schwartz ur az ünnep ezéjének megfelelő beszédében e' vezérszó nyomán: „minden segedelem az urtól van“ megmutatá, milly láthatólag áldá az ur a' magyarok igazságuk mellett fogott fegyvereit. — A' folyó hó 2-án Debreczenbe utazott követek mellé még Plecker Edvard, Gödri János, holtvényei lelkész Schwarz György és feketehalmi Player András adattak. — A' hivatalosok és országgyűlési követek választása addig, míg városunk és vidékünk a' magyar kormány iránti bizalmában megerősödik, a' magyar kormány őszinte jóakarataról meggyőződik, elhalasztatott. — Szomszédaink még mindig zárva tartják a' határszéleket, sőt folyó hó 2-kán, a' midőn Tömösön a' függetlenség ünnepét ágyúdörgésekkel ülték, a' tulsó őrizet emberei felriasztva kíváncsisággal közeledének határaink felé. Azonban Törcsváron át — ha gyéren is — csak vizik kivált loháton. a' ládákot és egyéb kisebbszerű portékát. — Nagyobb baj, hogy Háromszék felé máig sem jár a' rendes posta; *) leveleinket két hétre

*) Háromszéki előfizetőink, kik ezt nem tudván a' posta

veszszük, és ha az élénk közlekedés nem volna, talán Háromszék is China volna számunkra. — A' mult hét végén érkezett ide a' legelső levél O-Aradról, bár érkeznek már egyszer Buda-Pestről is: mert némelly polgáraink hitetlenségét csak ez uton gyógyíthatni legsikeresben. — Tegnap egy Szebenben született, a' feketehalmi csatában megsebesített szász vadászt temettek el, kinek koporsóján a' Németország veres-fekete-arany kokárdája vala látható. Talán a' Németország egységeért vívott a' sárgafekete zászló alatt? A' bécsi legionisták, kik a' magyar táborban kokárdájokkal együtt tiszteltetnek, egyebet mondanak. —

Sepsi S. György hazánk függetlenségének ünnepét folyó hó 6-kán ülte meg, valamint az egész Háromszék. Az örömet, melly az uj kormány kihirdetése óta honfi kebleinkben rajongott e' nap valóságosan is megszentelé városunk. Reggeli kilencz órától mind a' két, kath. és ref. egyházban hálaimák és lelkes szónoklatok tartattak. Az isteni tisztelet után t. főkirálybíró Horváth Albert ur a' katonai és polgári tisztikart pompás ebéddel látta szívesen, melly alatt a' magyar nemzeti kormány's annak elnöke Kossuthért lélekemelő pohár köszöntetett, mire a' Gábor Áron pár ágyuja dörmögte el az „ugy légyen“t. Estve kivilágítás és ágyúdörgés rekeszté bé nemzeti ünnepünket.

Jóvizi.

Körrendelet.

Hivatalos tudósítások érkeznek hozzám, mik szerint vannak a' körülményeken nem okult zsarnokok, kik engedetlenek a' törvények iránt, volt jobbágyaikat, jóllehet azoknak többé nem uraik, erőszakkal is robotra kényszerítik; ezen törvénytelen eljárásnak meggátlása tekintetéből kinyilatkoztatom, hogy ki ellen e' vétek bém bizonyul, ugy tekintem őt, mint egy uj lázadásnak üszkét szándékosan elszorni törekvőt, törvények és haza iránt hűtlent, rögtön a' törvény rendelete ítélőbirói szék elébe állítom, — a' volt jobbágyoknak pedig, a' tör-

rosz kezelése miatt panaszkodnak, legyenek megnyugodva; mert e' bajon minél hamarabb segítve lesz.

Szerk.

vény jótékonyágánál fogva velünk minden tekintetben egyforma jogu polgároknak, testvéreinknek meghagyom, hogy hasonló istentelen parancsoknak engedelmeskedni ne merészeljenek.

Ide nem értetnek azon pénz- vagy munkabeli tartozások, miket némelly felszabadult polgárok ez előtt is az általok bírató majorság belső és külső földek bérében teljesítettek, mellyekre nézt az idei april. hava 10-én 1565. szám alatt kibocsátott rendeletem 6-ik pontja szerint a' tetteges megtagadásnak és engedetlenségnek helye nincs, hanem az ottan kiszabott eljárás követendő.

Kolozsvárt, april. 28-kán 1849.

Csány László.

Még mi ujság?

— Tegnapelőtt érkeztek meg az első pesti levelek; és így naplóírónk ohajtása bételjesedett.

— Kossuth, a' korm. elnök ur rendeletet bocsátott Bem altábornagy és Vécsei tábornok urakhoz, meghagyván nekik, hogy az ellenségnek vitéz seregeink általi határozott megveretését 's az ország fővárosának a' nemzet kezéhez visszakerülését az aradi és temesvári várórségnek parlamentair által tudtul adják, azon kijelentéssel, hogy ha a' parlamentair kijelentésétől számitandó 24 óra alatt megadják mágokat és a' várakat a' nemzet törvényszerű birtokába visszabocsátják, a' nemzet az őrseregnek megkegyelmezend; ellenkező esetben nincs számára kegyelem.

— A' vereczkei passuson bétört ellenség az országból teljesen kiveretett; és intézkedve van olly biztosítékok czélbavételéről, mellyek a' hazát illy hivatlan látogatásoktól megóvják. Azonkívül Dembinsky altábornagy 10,000 ember élén örködik Galiczia felőli határszéleinken.

— A' mindig győzelmes Perczel tábornok april. 22-én a' ráciz vajdaság és patriarchájuk Rajasics által az egész Bánátból Mokrinba összegyűjtött 12—15 ezerből álló népfelkelést Derra őrnagy által szétverette. April. 23-án Mokrin és Kikinda között az ellenséget újból megvervén sok ezer kocsit, ezer foglyot, számos fegyvert és kósza mar-

hát ejtett birtokába. A' rácizok vesztettek 5—600at mindenfelé. A' koczik nőkkel és gyermekekkel meglevén rakva, ezek a' vitéz és nagylelkű magyar sereg által szabadon bocsátattak. April 24-kén Theodorovics generálnak a' Kikindánál szétvert lázadók egy részével egyesült hadát délutáni 2 órától 6-ig tartó harcban megverte, Basahidát szuronyt szegezve elfoglalta, és az ellenséget Melenczéig kergette. Az ellenség 6—7 ezer gyalogságot és 1 divisio szerb lovasságot 5 ágyúval birt, halottjainak száma alig számítható, mert kegyelem nem adaték. Egy lőszerkocsi, egy hadi pénztár, és a' szerb dsidás osztály parancsnoka esett a' magyar sereg birtokába.

— Görgői tábornok fővezér Komáromból april. 25-én irt hivatalos jelentése szerint Esztergom visszafoglaltatott; a' Garan és Nyitra közt szállongó csapat azon egész vidéket az ellenségtől végképp megtisztította, és april. 23-án Verebélyt ismét elfoglalta.

— Damjanics és Klapka hadteste a' megszállva tartott Komárom felszabadítását april. 26-án végképp béfejezték. A' Duna jobb partján levő ütegeket rohammal bevették, és ez alkalommal hat 24 fontos ágyút és két taraczkót elfogtak; továbbá 600 foglyot tettek, köztük a' Deutschmeister gyalogságnak egész gránátos osztálya tiszteikkel együtt. A' fősereg a' Duna jobb partján áll, az osztrák sereg visszavonult, a' mennyire kivehető Győr felé. —

— A' magyar sereg más része Görgey Armin őrnagy alatt Körmöczbányára bévonult, minek következtében az ellenség Turóczig visszavonulván, a' miénk a' bányavárosokat ismét elfoglalák.

— Bem altábornagy april. 26-án már a' Temesvárhoz félórányira fekvő falut ágyúgolyóival köszöntette. Bem az Orsovában gyülekező Puchner Erdélyből szaladó seregeit Temesvártól tökéletesen elzárta.

— Deák Máté, Nagy József, Nagy Imre, Szabó Márton közlegények azon vitézek, kik a' Vaiszlava melletti csatában két ágyuját vették el az ellenségnek.

— Segesvár april. 26-án ünnepelte Magyarország

*Vérszéki ünnepély beszédeit válogatva
Zalatorján - 1849. Maj. 8.
Hömöri függetlenségi ünnepély
1849. Máj.*

függetlenségét. Szeben folyó hó 9-én fogta ünne-
pelni, —

— A' Pestről kivonult osztrák sergek a' Dunán
átkelvén a' hajóhidat magok után leégették, a' láncz-
hidat járhatlanná tették. Betegeiket Pesten hagy-
ták, de a' political foglyokat, ezek közt gróf Bat-
tyány Lajost és gróf Károlyi Istvánt magukkal
elvitték.

— Majus 9-kén 0¹/₉ órakor reggel O-Brassóban
egy ház és istálló vigyázatlauságból a' lankok mar-
talékává lön.

— **V e l e n c z é b e n** a' nemzeti gyűlés april. 3-án
Maninnak határtalan hatalmat adott mindent esz-
közölni, mi a' haza ügyének javára leend. Ennek
következtében következő rendeletet bocsátott ki:
A' velencezi status képviselőinek gyűlése, isten és
nép előtt egyező akaratból kimondja, hogy Ausztri-
ának minden áron ellent fog állani.

— Haynau austriai altábornagy Velenczét mega-
dásra szólította fel; feleletül a' gyűlés végzetét kül-
dék neki, mellyben ellentállást határoztak végső le-
helletig. A' gazdagok 8 millió ftot tettek le a' ha-
za oltárára. Két igen előkelő család összes vagy-
onát hozta a' szabadság kivívására. Hol így áldoz-
nak a' hazáért, ott a' győzelem bizonyos.

— Csutak őrnagy, seregvezér Zarándmegye
fellázadt oláhajku lakosaihoz, következő szózatot
intézett april. 20-kán: „A' szabadság igaz bajnokai
— Magyarhon kormányzó testülete — engem egy
katonasereg élén küldött hozzátok, hogy az isten-
telen ámitók által tévutra csábult sziveiteket és kar-
jaitokat a' népszabadság kivívására, mire — mint
nép hivatta vagytok, megnyerjem, megszerezsem,
kirendeljem. A' magyarok kormánya e' szép vállá-
lathoz két eszközzel ruházott fel engem: egyik a'
hódító felebaráti szeretet, melly szelid eljárásban
nyilatkozik; másik az erőszak öldöklő fegyvere, melly
az ellent irgalom és kimélet nélkül, de jogosan sujt-
ja, ártalmatlanná teszi. — A' szelidséget isten pa-
rancsolá, és ti nem értétek meg azt; az erőszakot
az igazság hatalma teremti, és ti, midőn fellépett
az bennem, gyáván hajoltatok meg előtte, és hon-
nan tevékeny karjait — bár perczekre elvoná, ma-

gatok vakon, embertelenül, baromilag és jogtala-
nul alkalmaztatok. — Oláh embertársaim! hallgas-
sátok szavaimat. — Én eddig csak ott sujték, hol
fenyítő karjaimat a' bűn fertelmessége hívta fel:
nem irtottam fajtokat, mint ti, kik buta-gyáván kin-
zátok és öltétek ki a' védtelen árvákat 's özvegye-
ket. — Én eddig csak az ellenünk röffent gazok
táborába menekülő, javíthatatlan vétkesek házait
rombolám szét azért, hogy tulajdonosaik a' béke-
szerető polgárok közt hajlékot ne találjanak, holott
ti válogatás nélkül porrá, néktek úgy mint nekünk
használhatlanokká tettétek bőszt dühötökben várost
és falut. — Én az öntudatos vétkest üldözém: míg
ti a' csecsemőig kiirtátok mindent, mi az igazak,
jogszeretők, 's a' béke- és szabadságothajtók fajá-
hoz tartozott. — Oláhok! ez boszut, ez elégtételt
kiván. — De én nem követhetem az emberi indu-
latok szenvedélyes szavait; engem egy világölelő,
higgadt kormány rendelete vezérel. — Azért — an-
nak meghagyása folytán — tanácslom: legyetek jó-
zanok, hallgassátok meg az ész sugallatát. — Mi
eddig, míg egy népvéren táplálkozó kormány
a' rokon népek közé a' kiirtás eszméjét el-
nem hinté, testvéreileg éltünk egymással: legyünk
— ha tetszik — testvérek, emberek ezután is. —
Zarándmegye népe! vessétek meg a' zsarnok csá-
szári család incselkedéseit tenjavitokért; legyetek
szabadok, legyetek emberek, és nem — mint ed-
dig valátok — igavonó marhái egy hitor hatalom-
nak, melly benneteket elbizottságában otromba esz-
közül használ. — Ezennel mondom: türelmünk po-
hara csordultig telt. Nyolcz napot adok a' jó aka-
ratu elcsábultaknak megtérésre, a z o n t u l i s t e n -
n é l a' k e g y e l e m ; mert nekem rendeltetésem:
vagy meghódítani e' megyét, vagy földét, mint tisz-
ta földet, ha egyetlen lakó nélkül is, visszaadni
a' magyarháznak. — Gondolkozzatok. és térjete-
k meg!”

Hirdetmény.

A' Bodza környékén levő barkáni üveghuta f.
hó 20-án árverés útján több évekre haszonbérbe
fog kiadatni a' többet ígérőnek; hova is a' kivenni
szándékozók tisztelettel meghivatnak. (2)

Szerkeszti Veszely Károly.

Kiadja és nyomatja Gött János.

- 3) Szepesi helyi öngyűlési függetlenségi ünnepély 1849. Máj.
- 4) Csányi körrendelete 1849. Apr. 28.
- 5) Segesvári függetlenségi ünnepély 18.
- 6) Csutak őrnagy füzete a' parancsok-
megyei oláhokhoz. — 1849. Apr. 2.

H
gyedév
H
jelen
kei, v
badság
szavak
szóval
buzdit
A
korán
sebb
berisé
nép v
nek ju
gáriso
eseme
vetkez
A
lád, e
a' stat
dító ha
és az
magysz
dám;
vendő
függ.
T
megfo
A